

PROGRAM WYCHOWAWCZY

Zespołu Szkół: Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i

Gimnazjum nr 2 w Wierbce

na rok szkolny: 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017

Zatwierdzony uchwałą rady pedagogicznej Zespołu Szkół: Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce nr

Porozumienie pomiędzy radą pedagogiczną i radą rodziców z dnia

SPIS TREŚCI:

I. Preambuła.....	3
II. Wstęp.....	5
III. Misja szkoły.....	7
IV. Wizja szkoły.....	7
V. Sylwetka absolwenta.....	8
VI. Strategia wychowawcza szkoły.....	9
VII. Powinności wychowawcze.....	11
VIII. Metody i sposoby działania nauczyciela i wychowawcy.....	14
IX. Środki wychowawcze.....	15
X. Ceremoniał i tradycje szkoły.....	16
XI. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych.....	23
XII. Harmonogram działań wychowawczych.....	23
XIII. Zasady współpracy z rodzicami.....	25
XIV. Zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym i instytucjami lokalnymi wspierającymi działalność szkoły.....	27
XV. Zasady funkcjonowania i zadania samorządu uczniowskiego.....	27
XVI. Przewidywane efekty działania szkoły.....	28
XVII. Zasady ewaluacji.....	28

I. PREAMBUŁA

Program wychowawczy Zespołu Szkół: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce na lata 2014/2015, 2015/2016 ,2016/2017 został opracowany po zakończeniu realizacji Programu wychowawczego obowiązującego w latach 2011/2012, 2012/2013/, 2013/2014. Po dokonaniu jego ewaluacji wyciągnięto wnioski , sformułowano cele i zadania szkoły jako środowiska wychowawczego na lata następne, pamiętając o tym, że:

„RZECZYPOSPOLITE ZAWSZE TAKIE BĘDĄ, JAKIE ICH MŁODZIEŻY CHOWANIE”

Cele ogólne programu:

1. Koordynacja działań wychowawczych szkoły, rodziców i środowiska lokalnego.
2. Dążenie do tego, aby wszyscy pracownicy szkoły byli wychowawcami i swoją postawą tworzyli atmosferę sprzyjającą rozwojowi osobowości ucznia.
3. Tworzenie warunków sprzyjających ogólnemu rozwojowi ucznia, tworzenie pozytywnych wzorców zachowań.
4. Kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Cele szczegółowe:

- a) stwarzanie uczniom warunków do poznania samego siebie, swych mocnych stron oraz uczenie krytycznego patrzenia na siebie w relacjach z innymi. Odkrywanie własnej odmienności i indywidualności,
- b) budzenie zainteresowań osobistych. Odkrywanie uzdolnień, możliwości i własnej wartości oraz godności. Stwierdzanie możliwości sterowania własnym życiem,
- c) poznawanie człowieka i nabywanie umiejętności porozumiewania się z nim. Budowanie systemu i hierarchii wartości. Decydowanie o sobie zgodnie z systemem wartości. Dokonywanie wyborów. Stawianie celów i samodzielne dobieranie do nich sposobów realizacji,
- d) dostrzeganie, rozumienie i uznawanie własnych potrzeb, swojej niezależności,
- e) rozumienie i szanowanie własnej autonomii oraz wolności w związku z szanowaniem niezależności i wolności innych osób . Dostrzeganie i rozumienie związków z innymi ludźmi,
- f) poznawanie ról społecznych w swoim środowisku i relacji zachodzących między nimi oraz organizowanie różnych form społecznej aktywności,
- g) uzyskiwanie obrazu siebie jako członka społeczności: rodziny, szkoły, mieszkańca, pracownika, obywatela. Poznanie otaczającego świata. Tworzenie właściwych relacji z otoczeniem, obejmujących sferę poznawczą i uczuciową,
- h) rozwijanie zainteresowań, umiejętności organizacji uczenia się, zamiłowania do poszukiwania, zgłębiania, dociekania prawdy, fascynacji pięknem,
- i) rozwijanie kreatywnej postawy wobec siebie i otaczającej rzeczywistości,

- j) rozwijanie umiejętności komunikowania się, poszukiwania i interpretowania informacji w postawie otwartej, ale jednocześnie krytycznej,
- k) rozwijanie sprawności i samodzielności życiowej. Branie odpowiedzialności za swoje wybory, uczenie się konstruktywnej samooceny,
- l) poznawanie środowiska przyrodniczego przez pryzmat swego zdrowia psychicznego i fizycznego,
- ł) rozwijanie wrażliwości na piękno przyrody i jej użyteczność,
- m) poznawanie zasad higieny i zdrowego stylu życia. Rozwijanie dbałości o własny wygląd i zdrowie,
- n) samodoskonalenie i autokreacja. Przekraczanie własnych granic w sferze intelektualnej, emocjonalnej i sprawności fizycznej,
- o) prowadzenie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych,
- u) poznawanie sposobów radzenia sobie z przejawami agresji,
- p) rozwijanie sprawności fizycznej,
- r) poznawanie tradycji rodzinnych, szkoły, regionu, narodu i kraju,
- s) korekcja deficytów.

II. WSTĘP

Program wychowawczy Zespołu Szkół: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce oparty został na założeniu, iż:

„Pierwotne i największe prawa wychowawcze posiadają rodzice w stosunku do swoich dzieci. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania”.

Przy jego konstruowaniu zostały wzięte pod uwagę następujące akty prawne:

- a) Konstytucja RP (art. 48, 53, 54, 70, 72);
- b) Ustawa o systemie oświaty;
- c) Karta Nauczyciela (szczególnie art. 6);
- d) Program polityki prorodzinnej państwa przyjęty 17.11. 1998 r. przez Komitet Społeczny RM (rozdz. V);
- e) Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów;
- f) Konkordat między Rzeczypospolitą Polską a Stolicą Apostolską;
- g) Konwencja o Prawach Dziecka;
- h) Europejska Karta Praw Dziecka;
- i) Statut szkoły;

Szkoła w Wierbce ma swoją specyfikę. Jest to szkoła wiejska, położona na malowniczym szlaku Jury Krakowsko-Częstochowskiej, chętnie odwiedzanej przez turystów. Budynek, w którym mieści się Zespół Szkół został oddany do użytku w 1978 roku. W szkole pracują wykwalifikowani nauczyciele oraz pracownicy administracji i obsługi. W roku szkolnym 2000/2001 obchodziła ona 150 – lecie swego istnienia. Ten piękny jubileusz stał się przesłanką do patrzenia w przyszłość, „nie depreczając przeszłości ołtarzy”. Przez tak długi czas naszej historii, szkoła zawsze wykorzystywała to, co najlepsze w zasobach materialnych oraz potencjale intelektualnym nauczycieli, aby jak najlepiej spełnić swą dydaktyczną, opiekuńczą – wychowawczą i społeczną funkcję. Istotnymi elementami naszych działań, które rzutują na specyfikę szkoły jest organizacja Gminnego Przeglądu Jasełek Szkolnych, Święta Szkoły i Rodziny, coroczny udział w Ogólnopolskich Złotach Szkół Sienkiewiczowskich. Uczestniczymy również w wielu inicjatywach cenionych w środowisku lokalnym. Odpowiedzialność w tej kwestii spoczywa na dyrektorze szkoły, nauczycielach, rodzicach i uczniach. Możemy również liczyć na wsparcie struktur samorządowych i instytucji działających w naszym środowisku.

Zadanie jakie stawia sobie nasza szkoła dziś, w dobie XXI wieku, to nie tylko uczenie, ale również wychowywanie poprzez wartości. Dlatego też celem wszystkich działań kształcących i wychowawczych będzie to, aby uczeń kończący naszą placówkę, oprócz zasobu wiedzy, był człowiekiem wartościowym i aktywnym wobec problemów otaczającej go rzeczywistości. W swoich dążeniach będziemy się kierować przesłaniem Papieża Jana Pawła II:

„ W WYCHOWANIU CHODZI WŁAŚNIE O TO,

***AŻEBY CZŁOWIEK STAWAŁ SIĘ CORAZ BARDZIEJ CZŁOWIEKIEM- O TO, AŻEBY
BARDZIEJ BYŁ,
A NIE TYLKO CORAZ WIĘCEJ MIAŁ, ABY WIĘCEJ POPRZEZ WSZYSTKO, CO MA, CO
POSIADA,
UMIAŁ BARDZIEJ I PEŁNIEJ BYĆ CZŁOWIEKIEM, TO ZNACZY, AŻEBY RÓWNIEŻ
UMIAŁ BARDZIEJ BYĆ NIE TYLKO Z DRUGIMI, ALE I DLA DRUGICH”.***

W realizacji tego dzieła będą uczestniczyć wszyscy nauczyciele i wychowawcy , stosując różnorodne metody , formy pracy i środki wychowawcze , a także pracownicy szkoły, rada rodziców i samorząd uczniowski. Niniejszy program szczegółowo określa zasady współpracy z rodzicami, samorządem uczniowskim, samorządem terytorialnym i instytucjami lokalnymi wspierającymi działalność szkoły.

Przy konstrukcji programu wzięto pod uwagę treści podstawy programowej szkoły podstawowej i gimnazjum, zwracając również szczególną uwagę na:

- a) świadomą i aktywną pomoc w rozwiązywaniu różnych problemów,
- b) współpracę ze środowiskiem rodzinnym ucznia,
- c) organizowanie pomocy uczniom,
- d) prowadzenie profilaktyki uzależnień (ze szczególnym naciskiem na nikotynę, alkohol, narkotyki) i zachowań ryzykownych takich jak: przemoc rówieśnicza, zachowania agresywne i przestępcze, wagarowanie, stosowanie szkodliwych dla zdrowia diet.

Szkolny program wychowawczy realizowany będzie w ramach:

- a) wszystkich przedmiotów nauczania oraz godzin do dyspozycji wychowawcy klasy;
- b) uroczystości i apeli szkolnych;
- c) zajęć pozalekcyjnych;
- d) pracy Samorządu Szkolnego;
- e) imprez sportowych i wycieczek;
- f) „zielonych szkół” i „zimowych szkół”;
- g) programów doraźnych w zakresie realizacji edukacji prozdrowotnej, regionalnej, ekologicznej, profilaktycznej;
- h) zajęć rewalidacyjnych, i innych zajęć specjalistycznych mających na celu korygowanie różnego rodzaju dysfunkcji występujących wśród dzieci i młodzieży naszej szkoły.

III. MISJA SZKOŁY

Zadaniem Zespołu Szkół: Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce jest uczenie i wychowywanie dzieci i młodzieży, kształtowanie nie tylko ich rozumu, ale także serc i charakteru. Szkoła wychowuje poprzez przekazywanie wartości, które nadają życiu sens. Nasza placówka dąży do rozwijania zainteresowań uczniów i organizuje proces nauczania w taki sposób, aby uczniowie odczuwali zachętę i motywację do uczenia się. Uczy systematyczności i staranności. Nasza szkoła wspiera także rozwój zawodowy nauczyciela, wspomaga przygotowanie i organizowanie efektywnej pracy na lekcjach.

Jesteśmy publiczną szkołą, której działalność zmierza do tego, aby:

1. UCZNIOWIE – byli rzetelnie przygotowani do dalszej nauki i życia we współczesnym świecie.
2. RODZICE – aktywnie wspierali szkołę i współrealizowali jej program.
3. PRACOWNICY SZKOŁY – mieli satysfakcję z wykonywanej pracy i odnosili sukcesy.
4. SZKOŁA – była placówką cenioną i uznawaną w środowisku.

Nasze działania opieramy na idei partnerstwa i współdziałania uczniów, nauczycieli i rodziców.

Priorytety działalności naszej szkoły są następujące:

1. Wysoka jakość nauczania i uczenia się.
2. Przyjazna atmosfera wychowawcza.
3. Efektywna współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
4. Integracja zespołu nauczycielskiego.
5. Bogata oferta dydaktyczna.
6. Promocja szkoły w środowisku.
7. Tradycje i obrzędowość szkoły.
8. Rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli.
9. Pozytywne relacje nauczyciel – uczeń – rodzic.
10. Wychowawcza rola systemu oceniania zachowania.

IV. WIZJA SZKOŁY

1. Szkoła naszych marzeń to taka, w której:

- a) uczniowie zdobywają wiadomości i umiejętności niezbędne do dalszej edukacji i życia we współczesnym świecie;
- b) absolwenci uzyskują wyniki sprawdzianu w klasie VI i egzaminu gimnazjalnego – powyżej średniej wojewódzkiej;

- c) stwarza się warunki do rozwoju dzieciom ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- d) uczeń jest sprawiedliwie i obiektywnie oceniany;
- e) panują sprzyjające warunki do samorozwoju i samorealizacji;
- f) panują właściwe relacje wśród społeczności szkolnej;
- g) wszyscy czują się bezpiecznie – nie ma przemocy i agresji;
- h) przestrzega się ustalonych zasad postępowania;
- i) organizowane są różnorodne formy spędzania czasu wolnego;
- j) uczniowie uczą się odpowiedzialności;
- k) prowadzenie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA

1. Będziemy dążyć do tego, aby absolwent:

a) Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza:

- znał swoje środowisko społeczne i przyrodnicze,
- potrafił zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności,
- umiał posługiwać się językiem polskim i komunikować się ze środowiskiem,
- aktywnie i odpowiedzialnie uczestniczył w życiu społecznym,
- miał poczucie własnej wartości i potrafił dokonywać krytycznej samooceny,
- dbał o zdrowie swoje i innych ludzi oraz umiał tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu,
- szanował i pielęgnował tradycje rodziny, szkoły, regionu, narodu, szanował inne kultury i tradycje,
- potrafił reagować na zachowania agresywne i ryzykowne,
- był człowiekiem kulturalnym ,
- samodzielnie i twórczo myślał, potrafił tworzyć właściwą hierarchię wartości,
- znał i respektował wartości reprezentowane przez patrona szkoły i jego utwory,
- znał zasady korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych, wiedział, co jest nadużyciem w tej dziedzinie,

b) Gimnazjum nr 2:

- umiał posługiwać się językiem polskim,
- był przygotowany do świadomego wyboru kierunku dalszego kształcenia,
- znał zasady korzystania z technologii informacyjno - komunikacyjnych, wiedział co jest nadużyciem w tej dziedzinie,
- dostrzegał zagrożenia współczesnej cywilizacji i podejmował działania im zapobiegające,
- potrafił i chciał podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia,
- uznawał życie ludzkie jako najwyższą wartość,
- miał motywację do nauki i pracy,
- posiadał umiejętność i nawyk podejmowania decyzji w zakresie samokontroli i samooceny,

- brał odpowiedzialność za swoje czyny,
- prawidłowo budował relacje z otoczeniem,
- znał swoje słabe i mocne strony oraz krytycznie patrzył na siebie w relacjach z innymi,
- prawidłowo odczytywał swoje stany emocjonalne, poczucie własnej wartości, dawania i otrzymywania wsparcia,
- był człowiekiem tolerancyjnym dla odmienności narodowych, kulturowych, wyznaniowych, płciowych, rasowych, światopoglądowych,
- posiadał szacunek do tradycji i historii własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu i kraju, szanował inne kultury i tradycje.

VI. STRATEGIA WYCHOWAWCZA SZKOŁY

Wychowanie to proces wspomagania wychowanka w jego rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej . W odpowiedzi na to wyzwanie nasza szkoła postawiła sobie następujące zadania:

1. Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego:

- a) rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego,
- b) troska o życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów,
- c) wspieranie ich rozwoju psychofizycznego,
- d) przezwyciężanie niepowodzeń szkolnych,
- e) zaszczepienie postaw pozytywnego postępowania i umiejętnego reagowania w sytuacjach trudnych oraz dokonywania właściwego wyboru,
- f) wyrażanie ocen i sądów aprobujących lub negujących różne zachowania,
- g) integracja działań wychowawczych różnych środowisk: uczeń - nauczyciel – rodzina,
- h) przygotowanie do życia w społeczeństwie Europy XXI wieku, wychowanie do obywatelskości, przy jednoczesnym realizowaniu systemu wartości opartego na szacunku wobec drugiego człowieka,
- i) rozwijanie poczucia estetyczności,
- j) dążenie do samorozwoju,
- k) troska o rozwój kulturalny,
- l) kształtowanie postaw patriotycznych,
- ł) wspomaganie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych i utalentowanych,
- m) budowanie pozytywnego klimatu w szkole,
- n) upowszechnienie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli, rodziców i innych pracowników szkoły.

2. Szczegółowe zadania szkoły podstawowej:

- a) kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałość o wzbogacenie zakresu słownictwa uczniów;
- b) przygotowywanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym ;

- c) nabywanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz posługiwania się przy tym technologią informacyjno – komunikacyjną na zajęciach z różnych przedmiotów;
- d) odbiór i wykorzystanie środków społecznego przekazu;
- e) kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu;
- f) kształcenie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu;
- g) kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji;
- h) zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości;
- i) kształtowanie u uczniów postaw tolerancji wobec odmienności w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji;
- j) profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych

3. Szczegółowe zadania gimnazjum:

- a) kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałość o wzbogacenie zasobu słownictwa uczniów;
- b) przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym;
- c) stwarzanie warunków do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych na zajęciach z różnych przedmiotów;
- d) przygotowanie uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystania informacji;
- e) wychowywanie uczniów do właściwego wykorzystania mediów;
- f) skuteczne nauczanie języków obcych;
- g) efektywność kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych;
- h) rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu;
- i) kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu;
- j) kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji;
- k) przygotowanie uczniów do podejmowania przemyślanych decyzji;
- l) dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia;
- ł) zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości;
- m) kształtowanie u uczniów postaw tolerancji wobec odmienności w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji;
- n) profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych.

4. Kierunki doskonalące pracę szkoły:

- a) poszerzenie listy istniejących zajęć pozalekcyjnych takich jak.:

- zajęcia na basenie,
 - PCK,
 - koło taneczne,
 - SKS,
 - zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze,
 - zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów,
 - zajęcia rozwijające zainteresowania i talenty oraz postawy i umiejętności społeczne i organizacyjne uczniów,
- b) zwiększenie liczby wycieczek i zajęć na świeżym powietrzu,
- c) wprowadzenie zajęć korekcyjnych dla dzieci z wadami postawy,
- d) rzetelne przygotowywanie uczniów do egzaminów zewnętrznych:
- kontynuowanie przeprowadzania sprawdzianu kompetencji, sprawdzianu i egzaminu próbnego;
 - dokonywanie corocznej analizy wyników sprawdzianu w szkole podstawowej i egzaminu gimnazjalnego;
 - podejmowanie działań naprawczych i ich monitorowanie,
 - opracowywanie w zespołach zadaniowych arkuszy do sprawdzianu i badanie nimi stanu umiejętności i wiedzy uczniów,
 - rzetelne przygotowywanie uczniów szkoły podstawowej do pojęcia nauki w gimnazjum, a uczniów gimnazjum do podjęcia nauki w szkole ponadgimnazjalnej,
 - uczenie zgodnie z treściami podstawy programowej,
 - integrowanie treści dydaktycznych z wychowawczymi.
- e) realizacja w procesie dydaktyczno- wychowawczym zalecanych warunków i sposobów realizacji treści podstawy programowej

VII. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE

1. Zadania wychowawców i nauczycieli

Lp.	Zakres	Cele	Formy pracy	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1.	Diagnozowanie potrzeb i trudności uczniów oraz procesów interpersonalnych zachodzących w klasie. Diagnozowanie sytuacji rodzinnej uczniów.	Integrowanie klasy i dbanie o utrzymanie w niej dobrej atmosfery. Udzielanie uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych i szkolnych.	Obserwowanie, notowanie i ocenianie zachowań uczniów.	Cały rok	Wychowawcy klas
2.	Organizowanie sytuacji wychowawczych.	Integracja klasy, kształtowanie kultury osobistej uczniów, wdrażanie do współdziałania, poszerzania zainteresowań.	Imprezy klasowe, wycieczki, wyjazdy do kina.	Wg harmonogramu działań wych. i prof.	Nauczyciele wg harmonogramu imprez i wycieczek, wychowawcy
3.	Organizowanie różnych form	Wdrażanie do współdziałania,	Pomoc koleżeńska , pomoc finansowa,	Cały rok	Dyrektor szkoły,

	pomocy dla uczniów.	wsparcie psychiczne w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych i szkolnych	zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne i specjalistyczne.		wychowawcy, pedagog szkolny,
4.	Pełnienie funkcji mediatora w sytuacjach konfliktowych.	Rozwiązywanie konfliktów i napięć.	Pogadanka, organizacja spotkań z psychologiem, pedagogiem szkolnym.	W szczególnych sytuacjach	Wychowawcy klas, pedagog szkolny,
5.	Stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych.	<p>Uczenie poprawnej komunikacji i współpracy w grupie. Zapoznanie z zasadami kultury życia codziennego.</p> <p>Propagowanie wiedzy i postaw związanych z Patronem.</p> <p>Nauka szacunku dla dobra wspólnego.</p> <p>Rozwijanie umiejętności podejmowania zasadniczych decyzji moralnych. Uczenie troski o własne zdrowie i bezpieczeństwo.</p> <p>Dbłość o poprawne wyrażanie się uczniów.</p> <p>Przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej, państwie. Wdrażanie do przestrzegania norm kultury osobistej i zachowania: niefarbowanie włosów, nienoszenie kolczyków (dotyczy chłopców), niemalowanie paznokci i nie stosowanie makijażu (dotyczy dziewcząt), nienoszenie wyzywających ubiorów itp.</p>	<p>Pogadanka, dyskusja, drama. Gazetka szkolna, pogadanka.</p> <p>Konkursy, wycieczki, zloty, uroczystości, g – w.</p> <p>Pogadanka dyskusja, drama.</p> <p>Realizacja programów i projektów np. <i>Zachowaj trzeźwy umysł, Trzymaj formę</i> i inne.</p> <p>Pogadanka, symulacja czyli naśladowanie rzeczywistości.</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>	<p>Wychowawcy klas oraz wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy klas, nauczyciel wf, przyrody,</p> <p>higienistka</p> <p>Wychowawcy klas nauczyciel j. polskiego</p> <p>Katecheta, wychowawcy</p>

6.	Wykorzystanie treści przedmiotowych jako elementu wspomagającego proces wychowawczy.	Ukazywanie wartości ogólnoludzkich, które mogą stać się drogowskazem w życiu człowieka, przykładowych postaw bohaterów literackich, historycznych i współczesnych wobec ludzi, sytuacji, problemów. Kultywowanie tradycji rodzinnych, regionalnych, narodowych i pokazywanie ich znaczenia dla tożsamości narodu. Pokazanie piękna przyrody, jej użyteczności i sposobów ochrony przed zgubnymi wpływami cywilizacji.	Cytowanie fragmentów z literatury, pogadanka. Sprzątanie Świata, zbiórka surowców wtórnych, dokarmianie zwierząt, akademie, realizacja programu „Patron”.	Cały rok Wg harmonogramu działań wych. i prof. Cały rok	Nauczyciel j. polskiego Nauczyciel historii odpowiedzialny za edukację regionalną Nauczyciel przyrody, odpowiedzialny za edukację ekologiczną
7.	Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych.	Zapobieganie uzależnieniom, różnym przejawom agresji i niedostosowania społecznego	Realizacja programu profilaktyki.	Cały rok	Wychowawcy, pedagog szkolny,

2. Powinności wychowawców klasowych

1. Podstawowym zadaniem każdego wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami, a w szczególności:

- a) tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie,
- b) inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych uczniów,
- c) kształtowanie dobrej atmosfery w pracy zespołu klasowego, podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w tym zespole oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej,
- d) przygotowanie uczniów do radzenia sobie w zmieniającym się współczesnym świecie, przy jednoczesnym realizowaniu systemu wartości opartego na szacunku wobec drugiego człowieka,

2. Istotnym obowiązkiem wychowawców jest także wspieranie rodziców w ich działalności wychowawczej, zgodnie z uznawanymi przez nich wartościami oraz uniwersalnym systemem wartości.

3. Każdy wychowawca opracowuje, w oparciu o niniejszy *Program wychowawczy*, w porozumieniu z wychowankami i ich rodzicami, klasowy plan wychowawczy.

3) Powinności nauczyciela i wychowawcy:

- a) systematyczne pogłębianie swojej wiedzy,
- b) szacunek dla ucznia,
- c) przestrzeganie praw ucznia,
- d) rzetelne i obiektywne przekazywanie wiedzy uczniom,
- e) skuteczna realizacja podstawy programowej,
- f) informowanie na bieżąco o postępach w nauce,
- g) współpraca z rodzicami i opiekunami uczniów oraz środowiskiem lokalnym,
- h) okresowe i roczne analizowanie i ocenianie stanu nauczania, wychowania i opieki,
- i) bezstronność w ocenie swoich podopiecznych,
- j) pomaganie uczniom w rozwoju duchowym i kulturalnym,
- k) zainteresowanie uczniów najbliższym środowiskiem, regionem w perspektywie zjednoczonej Europy,
- l) zapoznanie rodziców, nauczycieli, uczniów z treścią dokumentów obowiązujących w szkole m.in.: Statut szkoły, Program profilaktyki, Program wychowawczy, Plan pracy,
- ł) realizowanie zadań ułatwiających dorastanie, kształujących dojrzałość, odpowiedzialność uczniów
- m) kształtowanie szacunku do tradycji i historii własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu jej pochodzenia,
- n) rozbudzanie postawy tolerancji dla odmienności narodowych kulturowych, wyznaniowych, płciowych, rasowych, światopoglądowych,
- o) rozwijanie zdolności i talentów (wspomaganie),
- p) kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania stanów emocjonalnych,
- r) wspieranie procesu wychowawczego przez okresowo realizowane, tematyczne programy w zakresie edukacji:
 - ekologicznej (Sprzątanie Świata, zimowe dokarmianie zwierząt, zbiórka surowców wtórnych, akcje ekologiczne, współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska, „Silesią” Fundacją Ekologiczną, obchody Dnia Ziemi 22 IV, wyjazdy do Ośrodka Dydaktycznego w Smoleniu itp.),
 - prozdrowotnej (udział w konkursach plastycznych, pogadanki z higienistką szkolną, realizacje programu „Trzymaj formę” troska o sale lekcyjne itp.),
 - regionalnej (wigilie szkolne i tradycje naszego regionu z nimi związane, konkurs palm wielkanocnych i inne.)
 - profilaktycznej (profilaktyka zachowań ryzykownych i uzależnień ze szczególnym naciskiem na: nikotyne alkohol, narkotyki).

VIII. METODY I SPOSOBY DZIAŁANIA NAUCZYCIELA I WYCHOWAWCY.

1. Metody pracy:

- a) praca z książką,
- b) lekcje biblioteczne,
- c) lekcje w środowisku naturalnym, „zielone szkoły”, „zimowe szkoły”,
- d) wycieczki,
- e) lekcje w muzeach i galeriach,
- f) spotkania z ciekawymi ludźmi,
- g) gry i zabawy,
- h) imprezy okolicznościowe i środowiskowe,
- i) praca z komputerem i Internetem,

- j) praca w kołach zainteresowań,
- k) zajęcia świetlicowe,
- l) praca metodą projektu,
- m) i inne.

2. Formy pracy:

1. Obrzędowość szkolna:

- a) rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- b) prowadzenie kroniki szkolnej,
- c) przyjęcie uczniów klasy I w poczet społeczności uczniowskiej (ślubowanie klasy I),
- d) rocznica wybuchu II wojny światowej,
- e) uroczyste akademie z okazji świąt narodowych (rocznica odzyskania niepodległości, rocznica ustanowienia Konstytucji 3 Maja itp.),
- f) obrzędowość związana z tradycjami religijnymi (Mikołajki, wigilie klasowe, odwiedzanie grobów żołnierzy poległych w czasie wojny itp.),
- g) zabawy andrzejkowe, karnawałowe, dyskoteki szkolne,
- h) apele poświęcone tematyce realizowanych w szkole programów np. (*Trzymaj formę, Zachowaj trzeźwy umysł*),
- i) Dzień Dziecka,
- j) pożegnanie absolwentów szkoły,
- k) Święto Szkoły,
- l) działania wokół patrona szkoły,
- m) sztandar szkoły,
- n) godło szkoły,

IX. ŚRODKI WYCHOWAWCZE:

Pochwały i nagrody:

- a) pochwała ustna (indywidualna, przed klasą, przed szkołą);
- b) dodatkowe punkty z zachowania;
- c) pochwała pisemna (dyplom, wpis do dokumentów, list pochwalny dla rodziców);
- d) nagroda książkowa i rzeczowa;
- e) nagroda Prymus szkoły podstawowej i Prymus gimnazjum;

Środki zapobiegawcze i kary:

- a) rozmowa wychowawcza nauczyciela z uczniem;
- b) rozmowa wychowawcy z uczniem;
- c) rozmowa wychowawcy z rodzicami;
- d) ujemne punkty z zachowania;
- e) upomnienie na forum klasy lub szkoły;
- f) skorzystanie z pomocy psychologa, pedagoga, policji.

X. CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

1. Sylwetka patrona szkoły

a) uchwała Rady Miasta i Gminy;

Uchwałą Nr XV/107/2004 Rady Miasta i Gminy w Pilicy z dnia 14 kwietnia 2004 roku w sprawie nadania Szkole Podstawowej w Wierbce Rada Miasta i Gminy Pilica nadała Szkole Podstawowej nr 2 imię Henryka Sienkiewicza.

b) informacja o patronie szkoły;

Henryk Sienkiewicz, pseudonim **Litwos** (1846 – 1916), jeden z najwybitniejszych powieściopisarzy i nowelistów polskich II połowy XIX wieku. Jego powieści tłumaczono na wiele języków świata. W Polsce olbrzymi autorytet społeczny zjednały mu zwłaszcza powieści historyczne o silnych tendencjach patriotycznych. W tzw. „Trylogii” barwny obraz życia i wydarzeń dziejowych w XVII wiecznej Polsce, w „Krzyżakach” – za czasów Władysława II Jagiełły, w „Quo vadis” – wizja upadku imperium rzymskiego za Nerona. W nowelach („Szkice węglem”, „Za chlebem”, „Bartek Zwycięzca”, Janko Muzykant”) ukazał przejmującą krzywdę i niedolę chłopca. Powieści współczesne „Bez dogmatu”, „Rodzina Połanieckich” i dla młodzieży „W pustyni i w puszczy”. Laureat literackiej nagrody Nobla w 1905 roku.

2. Działania podejmowane w związku z kultywowaniem sylwetki patrona szkoły:

- a) apel,
- b) gazetki tematyczne,
- c) konkurs plastyczny oraz wystawa prac,
- d) konkurs wiedzy o patronie i jego twórczości,
- e) konkurs recytatorski lub pięknego czytania fragmentów prozy,
- f) konkurs ortograficzny pt. „Piękna nasza Polska cała w twórczości Henryka Sienkiewicza”,
- g) wycieczki, Ogólnopolskie Złoty Szkół Sienkiewiczowskich,
- h) nawiązanie współpracy ze szkołami o tym imieniu, z muzeum oraz z rodziną Patrona,
- i) realizacja programu *Patron*,
- j) nauka/zmiana hymnu szkoły,

3. Hymn szkoły

Hymn szkoły został wybrany w drodze kilkietapowego konkursu. Pierwszy etap miał miejsce 29.05.2002 r. Wtedy podczas święta szkoły zostały zaprezentowane wszystkie pieśni pretendujące do miana hymnu szkoły. 28.05.2003r podczas święta szkoły zostały wybrane 2 pieśni, a następnie specjalnie powołana komisja, składająca się z przedstawicieli nauczycieli i uczniów kwietniu 2004r

wybrała pieśń, która jest hymnem naszej szkoły. W przyszłości zostanie ogłoszony konkurs na hymn związany z patronem.

1. Czy słońce na niebie, czy też deszczyk leje

wszystkim uczniom naszej szkoły wciąż się buzia śmieje.

Ref. Witamy szkołę, witamy szkołę i ona co dzień wita nas,

to właśnie dla niej piosenki nasze, bo przecież każdy lubi ją.

2. Każdy do niej chętnie co dzień rano spieszy,

Bo tu czeka mądrość wiedza bardzo nas to cieszy.

Ref. Witamy szkołę, witamy szkołę i ona co dzień wita nas,

to właśnie dla niej piosenki nasze, bo przecież każdy lubi ją.

Hymn szkoły odśpiewywany jest na wszystkich uroczystościach szkolnych w postawie stojącej na baczność.

4. Symbole szkolne:

a) symbolami szkolnymi są godło i sztandar,

Godło szkoły stanowi niebieska tarcza z białą obwódką, na której widnieje napis: Zespół Szkół: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce oraz wizerunek budynku szkoły.

Zespół Szkół posiada sztandar: na jednej stronie widnieje wizerunek godła i napis: Bóg, Honor, Ojczyzna 2009 na biało – czerwonym tle, na drugiej stronie na kremowym tle znajduje się napis: Zespół Szkół: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 Wierbka.

b) zespół szkół posiada ceremoniał związany ze sztandarem:

Ceremoniał szkolny jest opisem przeprowadzenia uroczystości z udziałem sztandaru szkolnego i samej celebracji sztandaru. Jest pomocny w organizacji ślubowań, przyrzeczeń i innych uroczystości szkolnych. Stanowi integralną część z przyjętą tradycją szkolną oraz harmonogramem uroczystości i imprez szkolnych. Jest ważnym rozdziałem szkolnego programu wychowawczego. Został opracowany dla Zespołu Szkół w Wierbce.

I Sztandar szkolny

1. Sztandar Szkolny dla społeczności szkolnej jest symbolem Polski - Narodu - Ziemi, symbolem Małej Ojczyzny, jaką jest szkoła i jej najbliższe środowisko. Uroczystości z udziałem sztandaru wymagają powagi zachowania, a przechowywanie, transport i przygotowanie sztandaru do prezentacji, właściwych postaw jego poszanowania.

2. Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w zamkniętej gablocie. W tej samej gablocie znajdują się insygnia pocztu sztandarowego oraz teksty:

- a) ślubowania klas pierwszych;
- b) ślubowania pocztu sztandarowego;
- c) przyrzeczenia klas kończących szkół;

3. Uczestnictwo w poczcie sztandarowym to najbardziej honorowa funkcja uczniowska w szkole, dlatego w jego składzie winni znajdować się uczniowie o nienagannej postawie i godni takiego zaszczytu. Skład osobowy pocztu sztandarowego:

a) chorąży;

b) asysta;

Kandydatury składu są przedstawione przez zainteresowane samorządy i wychowawców klas na czerwcowej radzie pedagogicznej i przez nią zatwierdzone. Kadencja pocztu trwa zwykle 2 lata - począwszy od ślubowania w dniu uroczystego rozpoczęcia roku szkolnego. Nauczyciel opiekun Ceremoniału szkolnego dba o właściwą celebrację sztandaru i zgodny z ceremoniałem przebieg uroczystości na terenie szkoły i poza jej murami. O wyborze uczniów do pocztu sztandarowego są powiadomieni rodzice lub opiekunowie specjalnym okolicznościowym listem. Po skończeniu kadencji nazwiska uczniów wpisane są do kroniki szkoły oraz publicznie są im wręczone pamiątkowe nagrody. Decyzją rady pedagogicznej uczniowie mogą być odwołani ze składu pocztu sztandarowego. W takim przypadku należy dokonać wyboru uzupełniającego.

4. Insignia pocztu sztandarowego:

- a) biało-czerwone szarfy przewieszane przez prawe ramię, zwrócone kolorem białym w stronę kołnierzyka, spięte na lewym biodrze;
- b) białe rękawiczki;

Chorąży i asysta powinni być ubrani odświętnie. Uczeń – ciemny garnitur, biała koszula. Uczennice - białe bluzki i ciemne spódnice.

5. Udział sztandaru w uroczystościach na terenie szkoły.

Udział sztandaru w uroczystościach na terenie szkoły dotyczy głównie:

- a) Uroczystości rocznicowych - Konstytucji 3 Maja i Odzyskania Niepodległości;
- b) Ceremonii ślubowania pocztu sztandarowego;
- c) Ceremonii ślubowania klas pierwszych;
- d) Ceremonii przyrzeczenia klas kończących szkołę;
- e) Rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego;
- f) Udziału w Ogólnopolskich Złotach Szkół Sienkiewiczowskich;
- g) Święto Szkoły,

II Chwyty sztandaru

1. W trakcie przebiegu uroczystości z udziałem sztandaru ustala się następujące chwyt sztandaru:

Postawy postawa „zasadnicza”	Opis chwytu sztandaru Sztandar położony na trzewiku drzewca przy prawej nodze na wysokości czubka buta. Drzewce przytrzymywane prawą ręką powyżej pasa, łokieć prawej ręki lekko przyciśnięty do ciała. Lewa ręka jak w postawie „zasadniczej”.
postawa „spocznij”	Sztandar trzymany przy prawej nodze jak w postawie „zasadniczej”. Chorąży i asysta w postawie „spocznij”.
postawa „na ramię”	Chorąży kładzie drzewce prawą ręką (pomaga lewą) na prawe ramię i trzyma je pod kątem 45°, prawa ręka wyciągnięta wzdłuż drzewca.
postawa „prezentuj”	Z postawy „zasadniczej” chorąży podnosi prawą ręką sztandar do położenia przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki na wysokości barku), następnie lewą ręką chwytą drzewce sztandaru tuż pod prawą, po czym opuszcza prawą ręką drzewce sztandaru do położenia pionowego przy prawym ramieniu. Lewa dłoń chwytą drzewce poniżej prawego barku, asysta w postawie zasadniczej.
salutowanie sztandarem w miejscu	Wykonuje się z postawy „prezentuj”; chorąży robi zwrot w prawo skos z równoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy i pochyla sztandar w przód do 45°. Po czasie „salutowania” przenosi sztandar do postawy „prezentuj”.
salutowanie sztandarem w marszu	Z położenia „na ramię” w taki sam sposób jak przy salutowaniu w miejscu. Komendy: „na prawo patrz” - pochyla sztandar; „baczność” - bierze sztandar na ramię.

III Uroczystości szkolne

1. Wprowadzenie sztandaru

L p.	Komendy i ich kolejność	Opis sytuacyjny zachowania się uczestników po komendzie	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają przed wprowadzeniem sztandaru	przygotowanie do wejścia	postawa „na ramię”
2.	„baczność”, sztandar wprowadzić	uczestnicy w postawie „zasadniczej”	- wprowadzenie sztandaru - zatrzymanie na ustalonym miejscu	- w postawie „na ramię w marszu” - postawa „prezentuj”
3.	„do hymnu”	uczestnicy jak wyżej	postawa „zasadnicza”	postawa „salutowanie w miejscu”
4.	„po hymnie”	uczestnicy w postawie „spocznij”	spocznij	- postawa „prezentuj” - postawa „spocznij”
5.	„spocznij”	uczestnicy siadają	spocznij	postawa „spocznij”

2. Wyprowadzenie sztandaru

L p.	Komendy i ich kolejność	Opisy sytuacyjny zachowania się uczestników po komendzie	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają przed wyprowadzeniem sztandaru	spocznij	postawa „spocznij”
2.	„bacznosc”, sztandar wyprowadzić	uczestnicy w postawie „zasadniczej”	- postawa „zasadnicza” - wyprowadzenie sztandaru	postawa „zasadnicza” postawa „na ramię w marszu”
3.	spocznij	uczestnicy siadają lub opuszczają miejsce uroczystości		

3. Ceremoniał ślubowania pocztu sztandarowego - odbywa się w czasie uroczystego rozpoczęcia roku szkolnego lub jego zakończenia.

L p.	Komendy i ich kolejność	Opisy sytuacyjny zachowania się uczestników	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają	postawa „spocznij”	postawa „spocznij”
2.	„bacznosc”, sztandar wprowadzić	uczestniczy w postawie zasadniczej	- wprowadzenie sztandaru - zatrzymanie się na ustalonym miejscu	- postawa „na ramię w marszu” - postawa „zasadnicza”
3.	poczet sztandarowy w składzie: -chorąży ucz. -asysta ucz. ucz..... Wystąp!	uczestnicy postawa „zasadnicza”, nowy skład pocztu występuje i ustawia się: chorąży z przodu sztandaru, asysta przodem do bocznych płaszczyzn sztandaru w odległości 1 metra od sztandaru	postawa „zasadnicza”	- postawa „zasadnicza” - postawa „prezentuj”
4.	„do ślubowania”	uczestnicy postawa „zasadnicza”, nowy skład pocztu sztandarowego unosi prawe dłonie (palce jak przy salutowaniu) na sztandar i powtarza tekst ślubowania	postawa „zasadnicza”	postawa „salutowanie w miejscu”
5.	„po ślubowaniu”	uczestnicy postawa „spocznij” nowy skład pocztu opuszcza dłonie po ślubowaniu	postawa „zasadnicza”	postawa „prezentuj”
6.	„bacznosc” - sztandar	uczestnicy postawa „zasadnicza”	- dotychczasowa asysta przekazuje insygnia - ustawia się obok nowej	- chorąży przekazuje - ustawia się obok

			asysty po lewej i prawej stronie	sztandaru, sztandar w postawie „spocznij”
7.	„baczność” chorążcy ucz.. asysta ucz . ucz..... odmaszerować „spocznij”	uczestnicy postawa „zasadnicza”, uczestnicy nagradzają brawami asystę poczet. który przechodzi na wyznaczone miejsce Dyrektor dokonuje wręczenia pamiątkowych nagród.	postawa „zasadnicza” postawa „spocznij”	postawa „prezentuj” postawa „spocznij”
8.	„baczność” „sztandar wyprowadzić”	uczestnicy postawa „zasadnicza”	postawa „zasadnicza” wyprowadzenie sztandaru	postawa „zasadnicza” postawa „na ramię w marszu”
9.	„spocznij”	uczestnicy siedzą		-----

4. Ceremoniał ślubowania klas pierwszych

Lp.	Komendy i ich kolejność	Opisy sytuacyjny zachowania się uczestników	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy wstają		
2.	„baczność” - sztandar wprowadzić	uczestnicy postawa „zasadnicza”	- wprowadzenie sztandaru - zatrzymanie na ustalonym miejscu	- postawa „na ramię w marszu”, - postawa „zasadnicza”
3.	„do ślubowania”	uczestnicy postawa „zasadnicza”, ślubujący podnoszą prawą rękę do ślubowania (palce jak przy salutowaniu) na wysokość oczu	postawa „zasadnicza”	- postawa „prezentuj” - postawa „salutowanie w miejscu”
4.	„po ślubowaniu”	uczestnicy „spocznij”, ślubujący opuszczają rękę	postawa „spocznij”	- postawa „prezentuj” - postawa „zasadnicza”
5.	„baczność” - sztandar szkoły wyprowadzić	uczestnicy postawa „zasadnicza”	- postawa „zasadnicza” - wyprowadzenie sztandaru	- postawa „zasadnicza” - postawa „na ramię w marszu”
6.	„spocznij”	uczestnicy siadają		

5. Ceremoniał ślubowania klas kończących szkołę

Przebiega podobnie jak ślubowanie klas pierwszych. W punkcie 3 i 4 uroczystości podaje się komendę: „do przyrzeczenia” i „po przyrzeczeniu”.

6. Udział sztandaru w uroczystościach poza terenem szkoły

Sztandar szkoły może brać udział w uroczystościach rocznicowych organizowanych przez administrację samorządową i państwową oraz w uroczystościach religijnych: mszy świętej, uroczystościach pogrzebowych i innych.

W dniu uroczystości sztandar jest przewieziony w pokrowcu na miejsce zbiórek pocztów sztandarowych. Przy pełnej obsadzie asysty chorąży dokonuje jego rozwinięcia. Celebracja sztandaru jest zgodna z ustaloną regułą zachowania pocztów sztandarowych w czasie danej uroczystości, natomiast chwyty sztandarem obowiązują jak w Ceremoniale Szkolnym. Po uroczystości sztandar jest przewieziony do szkoły i złożony w gablocie.

7. Tradycja szkolna

Tradycja szkolna to powtarzający się układ uroczystości, imprez i zwyczajów zaakceptowany do realizacji przez młodzież, nauczycieli i rodziców. Ma na celu organizację życia szkoły, realizację celów wychowawczych oraz integrację społeczności szkolnej. Harmonogram uroczystości i imprez stanowi jej chronologiczny zapis w przebiegu roku szkolnego. Jest każdorazowo zatwierdzany przez radę pedagogiczną na jej końcowym posiedzeniu w zależności od wypracowanych w danej placówce zwyczajów, potrzeb, możliwości.

Opracowano na podstawie ceremoniału Zespołu Szkół Ogrodniczych w Mszanie Dolnej

XI. TRYB POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

1. Procedury postępowania w sytuacjach trudnych określają następujące dokumenty:

- a) Procedury postępowania w sytuacjach trudnych /Wydawnictwo Wiedza i Praktyka/;
- b) Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją /MENiS, Komenda Główna Policji W – wa 2004r/;
- c) Instrukcja P. POŻ Zespołu Szkół: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce /Wierbka 2002r, uaktualnienie Wierbka 2006r/;

XII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH

Lp.	Rodzaj wydarzenia	Cele wychowawcze	Odpowiedzialny za realizację	Termin Realizacji
1.	Rozpoczęcie roku szkolnego	Zapoznanie z podstawowymi informacjami dotyczącymi organizacji roku szkolnego. Rozwijanie tradycji szkoły. Integracja społeczności szkolnej. Nawiązanie ściślejszej współpracy nauczycieli i wychowawców z rodzicami.	Dyrektor, nauczyciele wg przydziału	IX
2.	Uroczystość środowiskowa pod pomnikiem w Kleszczowie	Kształtowanie postaw patriotycznych. Szacunek dla tradycji historycznej. Docenianie znaczenia wolności, niepodległości oraz demokracji. Oddawanie czci poległym w obronie Ojczyzny. Docenianie życia w pokoju	Nauczyciel wg przydziału	IX
3.	Wybór Samorządu Uczniowskiego	Rozumienie zasad i znaczenia demokracji w życiu każdej społeczności. Kształtowanie postaw aktywnego udziału w życiu szkoły . Kształtowanie odpowiedzialności za powierzone obowiązki. Wyzwalanie inicjatywy. Umiejętność prezentowania własnych wartości.	Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego	VI
4.	Sprzątanie Świata	Kształtowanie odpowiedzialności za środowisko. Wychowanie przez pracę.	Nauczyciel wg przydziału	25. IX
5.	Pasowanie na ucznia kl. I sp i gimnazjum Akademia z okazji Dnia Edukacji Narodowej	Rozwijanie tradycji szkoły. Kształtowanie postaw aktywnego udziału w życiu szkoły . Potrzeba więzi z kolegami, szkołą. Budzenie szacunku dla pracy nauczyciela. Kształtowanie postawy świadomego poszerzania wiedzy, potrzeby zdobywania wykształcenia oraz odpowiedzialności za siebie. Pamięć o byłych pracownikach szkoły.	Nauczyciele uczący w kl. I.	14. X
6.	Apel z okazji odzyskania	Kształtowanie postaw patriotycznych. Szacunek dla tradycji historycznej.	Nauczyciel wg przydziału	XI

	niepodległości przez Polskę	Docenianie znaczenia wolności, niepodległości oraz demokracji. Oddawanie czci poległym w obronie Ojczyzny. Docenianie życia w pokoju		
7.	Zabawa andrzejkowa	Zapoznanie ze zwyczajami andrzejkowymi. Integracja uczniów szkoły poprzez tworzenie warunków wspólnych zabaw. Wdrażanie do kulturalnego zachowania się. Wdrażanie do porządku podczas zabawy.	Nauczyciele wg przydziału	XI
9.	Tradycje Świąt Bożego Narodzenia – -Jasełka	Szacunek dla tradycji rodzinnych i kościelnych. Rodzina jako najświętsze dobro. Szacunek i miłość do drugiego człowieka.	Nauczyciel wg przydziału.	XII
10.	Zabawa choinkowa	Integracja społeczności szkolnej. Kształcenie samodzielności i odpowiedzialności. Włączanie rodziców do współpracy i współorganizowania życia wewnątrzszkolnego. Przygotowanie do kulturalnego spędzania wolnego czasu.	Wychowawcy, Samorząd, Rada Rodziców	I / II
11.	Zabawa walentynkowa.	Zapoznanie ze zwyczajami walentynkowymi. Integracja uczniów szkoły poprzez tworzenie warunków wspólnych zabaw. Wdrażanie do kulturalnego zachowania się i do porządku podczas zabawy.	Nauczyciele wg przydziału	II
12.	Dzień Samorządu Uczniowskiego Powitanie wiosny	Kształtowanie odpowiedzialności za społeczność szkolną. Bezpieczne i kulturalne spędzanie wolnego czasu. Kształtowanie wizerunku szkoły jako miejsca nauki i zabawy. Poszanowanie tradycji . Podtrzymywanie zwyczajów ludowych. Stworzenie możliwości prezentacji uczniów na forum szkoły.	Nauczyciele wg przydziału SU	22. III
13.	Światowy Dzień Zdrowia i Ekologii	Kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie. Wdrażanie do prowadzenia zdrowego stylu życia. Przybliżenie i uświadomienie problemów ekologicznych. Kształtowanie odpowiedzialności za środowisko. Wychowanie przez pracę, kultura życia codziennego.	Nauczyciele wg przydziału Nauczyciele wg przydziału	19. IV
14.	Apel z okazji 3 Maja	Wyrabianie szacunku dla symboli narodowych. Poszanowanie tradycji. Rozumienie zasad i znaczenia demokracji w życiu każdej społeczności.	Nauczyciele wg przydziału	04. V
15.	Święto książki	Rozbudzanie zainteresowań czytelnictwem. Wyrabianie nawyku szanowania książek. Podkreślenie znaczenia czytelnictwa w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy.	Bibliotekarz	V
16.	Święto szkoły i	Kształtowanie postaw aktywnego udziału w życiu	Nauczyciele	20. V

	Rodziny	szkoły. Integracja społeczności szkolnej. Poszanowanie tradycji. Prezentacja pracy szkoły na forum środowiska lokalnego. Rozbudzanie zainteresowań twórczością Henryka Sienkiewicza. Podkreślanie uczuć i więzi rodzinnych. Szacunek i wdzięczność dla osób najbliższych. Kształtowanie postaw aktywnego udziału w życiu szkoły	wg przydziału	
17.	Dzień Sportu, Dzień Dziecka.	Kształtowanie wizerunku szkoły jako miejsca nauki i zabawy. Wychowanie kulturalnego kibica. Przygotowanie do kulturalnego spędzania wolnego czasu. Upowszechnianie aktywnych form wypoczynku.	Nauczyciele wych. fiz.	01.VI
18.	Zakończenie roku szkolnego. Pożegnanie kl. VI i III G	Podsumowanie całorocznej pracy. Nagradzanie i wyróżnianie. Poszanowanie tradycji szkolnych. Potrzeba więzi z kolegami szkołą.	Wychowawcy kl. V i III G.	VI
19.	Wycieczki przedmiotowe i krajoznawczo – turystyczne	Poszerzanie wiedzy zdobywanej w czasie zajęć lekcyjnych. Poznanie kraju ojczystego i pogłębianie z nim więzi uczuciowych. Rozbudzanie zainteresowania tradycją narodową. Kształtowanie zasad świadomej dyscypliny i harmonijnego współżycia w zespole, życzliwości, uprzejmości i innych wartościowych cech charakteru. Upowszechnianie form aktywnego wypoczynku, kształtowanie kultury turystyki, wyrabianie sprawności fizycznej oraz wzmacnianie zdrowia.	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów. Wychowawcy.	2 – 3 dniowe w maju, 1 – dniowe wg planu
20.	Organizowanie konkursów wewnątrz-szkolnych i udział uczniów w konkursach zewnętrznych	Poszerzanie wiedzy zdobywanej w czasie zajęć lekcyjnych. Rozbudzanie zainteresowań. Promowanie szkoły w środowisku. Promocja talentów.	Nauczyciele wg przydziału	Cały rok szkolny.
21		I inne działania wg planu pracy szkoły na dany rok lub bieżących potrzeb.		

XIII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

1. Szkoła dąży do tego, aby relacje interpersonalne rodzice – nauczyciele oparte były na zasadzie szacunku, otwartości i zaufania. Sprzyja to tworzeniu właściwego klimatu oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych.

2. Współpraca wychowawcza z rodzicami realizuje się poprzez:

- a) uczestnictwo w spotkaniach poświęconych omawianiu problematyki dydaktyczno – wychowawczej,
 - b) współdziałanie w inicjatywach podejmowanych przez szkołę,
 - c) udział w zajęciach warsztatowych,
 - d) działalność rodziców w klasowych i szkolnych radach,
 - e) współdziałanie z nauczycielami i wychowawcą w organizowaniu zajęć pozalekcyjnych,
 - f) opiniowanie szkolnych dokumentów określających działalność edukacyjną szkoły: statut, program profilaktyki, program wychowawczy szkoły,
 - g) zapoznanie z planowanymi działaniami wychowawczymi, wymaganiami edukacyjnymi oraz zasadami oceniania,
 - h) uzgadnianie działań wychowawczych,
 - i) współuczestniczenie ze szkołą we wszystkich jej zamierzeniach dotyczących ich dziecka,
 - j) udział w wycieczkach szkolnych i innych imprezach organizowanych przez szkołę,
 - k) zawiadamianie rodziców o ważnych sprawach i wydarzeniach w formie pisemnej,
 - l) zapewnienie rodzicom możliwości indywidualnych konsultacji z nauczycielami i wychowawcami w ustalonych przez nich i podanych do ogólnej wiadomości terminach,
 - ł) opiniowanie pracy nauczyciela,
 - m) spotkania ogólne w roku szkolnym (co najmniej cztery),
 - n) spotkania z wychowawcami (raz na dwa miesiące).
3. Rodzice mają prawo do uzyskiwania w atmosferze życzliwości rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole.
4. Rodzice mają możliwość zwolnienia ucznia z zajęć lekcyjnych oraz usprawiedliwienia jego nieobecności w szkole w formie pisemnej lub telefonicznej z podaniem przyczyny absencji dziecka.
5. Szkoła oczekuje od rodziców rzetelnej informacji na temat zdrowia dziecka oraz jego potrzeb opiekuńczo-wychowawczych.
6. Rodzice (prawni opiekunowie) ponoszą odpowiedzialność materialną za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez swoje dzieci.
7. Rodzice są świadomi prawnej odpowiedzialności za dziecko w przypadku nadużyć w związku z korzystaniem z technologii informacyjnej i komunikacyjnej.
8. Uświadomienie rodzicom konieczności współpracy i wspierania roli szkoły w programie wychowawczym.

XIV. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM I INSTYTUCJAMI LOKALNYMI WSPIERAJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY

1. Współpraca uczniów szkoły podstawowej z innymi szkołami podstawowymi i przedszkolem w celu podejmowania różnorodnych inicjatyw sprzyjających integracji i rozsądnej rywalizacji.
2. Utrzymywanie stałego kontaktu z instytucjami lokalnymi w celu promocji osiągnięć szkoły w środowisku i pozyskania środków finansowych.
3. Organizacja wycieczek oraz spotkań z przedstawicielami instytucji i urzędów w celu poznania zasad funkcjonowania demokratycznego państwa oraz zachęcanie młodych obywateli do udziału w życiu społeczności lokalnej, regionalnej, państwowej.
4. Spotkania z przedstawicielami samorządu lokalnego.
5. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
6. Współpraca z policją w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz organizowanie dla uczniów karty rowerowej.
7. Współpraca ze strażą pożarną.
8. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
9. Współpraca z zakładami pracy i bankami.
10. Współpraca z Komisją d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
11. Współpraca ze Związkiem Kombatantów.
12. I inne.

XV. ZASADY FUNKCJONOWANIA I ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

1. Samorząd uczniowski skupia całą społeczność uczniowską Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 2 w Wierbce.
2. Postulat samorządności odpowiada określonej postawie człowieka. W celu ukształtowania takiej postawy są podejmowane następujące działania:
 - a) samorządy klasowe opracowują plan pracy samorządu uczniowskiego, który jest konsultowany z opiekunem SU,
 - b) powołanie komisji odpowiedzialnych za realizację działań ujętych w planie pracy,
 - c) redagowanie gazetki szkolnej,
 - d) zabieranie głosu doradczego na posiedzeniach rady rodziców, rady pedagogicznej,
 - e) opiniowanie dokumentów szkoły,
 - f) współorganizowanie uroczystości szkolnych,
 - g) pozyskiwanie funduszy dla potrzeb działalności SU,
 - h) działalność charytatywna.

3. Cele wychowawcze szkolnego samorządu uczniowskiego
 - a) rozwijanie umiejętności społecznych poprzez zdobywanie doświadczeń we wspólnym działaniu w grupie rówieśniczej,
 - b) kształtowanie i rozwijanie sztuki samorządności w perspektywie udziału w dalszym życiu społecznym,
 - c) uczenie się demokratycznych form współżycia,
 - d) stwarzanie warunków do aktywności społecznej, samodzielności, samokontroli, samooceny i samodyscypliny uczniów,
 - e) rozwijanie umiejętności współdziałania uczniów i wzajemnego wspierania się, przyjmowania współodpowiedzialności za grupę,
 - f) rozwijanie umiejętności partnerstwa w stosunkach uczniów z nauczycielami w realizacji celów wychowawczych szkoły,
 - g) stworzenie uczniom warunków do uczestnictwa w samodzielnym rozwiązywaniu problemów własnych i grupy,
 - h) rozwijanie inicjatywy uczniów,
 - i) kształtowanie pozytywnych postaw społecznych: obowiązkowości, odpowiedzialności, rzetelności, szacunku dla innych i troski o wspólne dobro,

XVI. PRZEWIDYWANE EFEKTY DZIAŁANIA SZKOŁY

1. Uczeń rzetelnie przygotowany do podjęcia nauki w gimnazjum i szkole ponad gimnazjalnej.
2. Uczeń kierujący się w życiu wartościami i aktywny wobec problemów otaczającej go rzeczywistości.
3. Pozytywne relacje interpersonalne.
4. Działania ześrodkowane na uczniu przy równoczesnym podkreśleniu roli nauczyciela.
5. Poszanowanie praw wszystkich klientów szkoły.
6. Zaangażowanie rodziców i środowiska lokalnego w sprawy szkoły.

XVII. ZASADY EWALUACJI

1. Poprawki będą nanoszone w razie zmian w podstawowych aktach prawnych, w związku z priorytetami KO i MEN oraz bieżącymi potrzebami.
2. Szczegółowa ewaluacja odbędzie się po zakończeniu realizacji programu wychowawczego (2017 rok).
3. W ewaluacji uwzględniać będziemy opinie uczniów, nauczycieli, rodziców, nadzoru pedagogicznego.
4. Zastosujemy następujące sposoby ewaluacji:
 - a) ankietowanie nauczycieli, uczniów i rodziców (po realizacji programu),
 - b) analiza dokumentacji szkoły,
 - c) wypowiedzi nauczycieli na posiedzeniach rad pedagogicznych,
 - d) opinie nadzoru pedagogicznego przekazane ustnie lub pisemnie,
5. Rada pedagogiczna raz na trzy lata zatwierdzi ewaluowany program, dostosowany do zasobów szkoły oraz oczekiwań rodziców i uczniów.